

هنرهای چوبی هیماد

فهرست

هنر معرق و مشبک چوب

مجموعه هنری هیاد

آثار کلاسیک و سنتی

آثار مدرن و تجسمی

آثار کاربردی

آثار جمعی

مجموعه هنری هیاد

معرق و مشبک چوب

هنر معرق چوب، هنری است که در آن از دوربری و تلفیق چوب های رنگی برای ایجاد نگاره های مختلف بر روی زمینه ای از چوب یا پلی استر استفاده می شود. کلمه معرق از اواخر دوره ایلخانان و سپس از دوره تیموری که مبدع کاشی معرق بودند رواج یافت و بعدها با الهام از معرق کاشی، واژه معرق چوب هم رایج شد. شیوه اجرای معرق چوب در آغاز نوعی منبت بود که فضاهای خالی با چوب های رنگی پر می شد. قدیمی ترین اثر معرق ایران نیز به همین روش و به دست استاد «احمد رعنا» به سال ۱۳۱۳ شمسی ساخته شد اما به مرور زمان سبک فعلی معرق جایگزین روش قدیمی گردید.

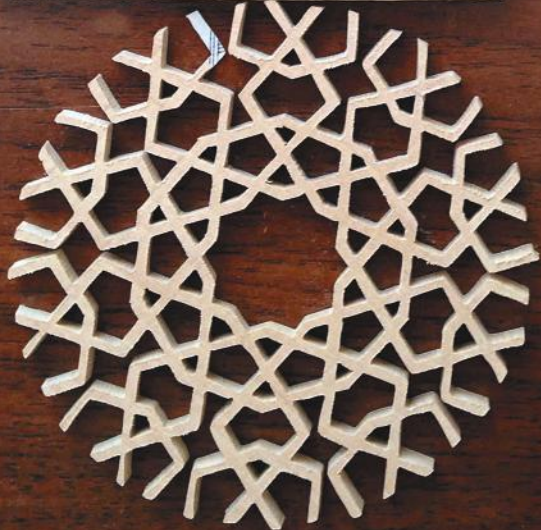
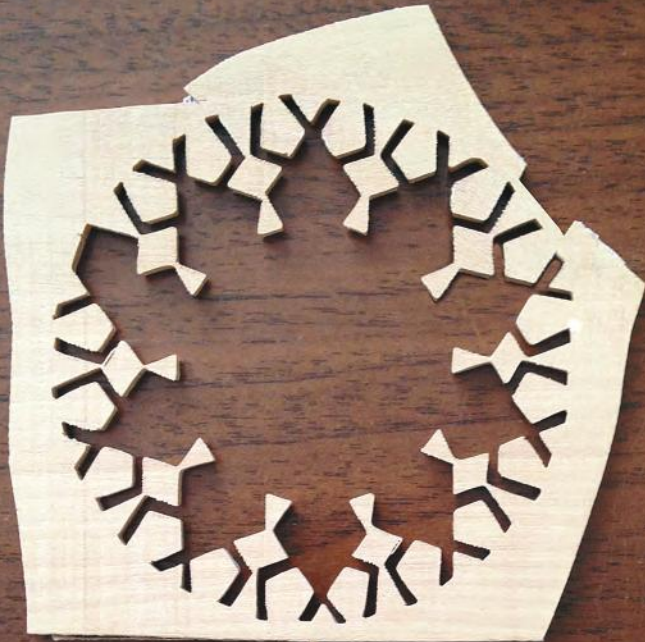

این هنر که در ابتدا تلفیقی از چوب و فلز بود به مدد ذوق و اندیشه معرق کاران ایرانی تغییراتی در آن شکل گرفت و هنرمندان به جای یک نوع چوب که معمولاً متن اصلی را تشکیل می داد به استفاده از انواع چوب با رنگ های مختلف پرداختند به طوری که در حال حاضر استفاده بیش از هفتاد نوع چوب مانند آبنوس، فوفل، زیتون، شمشاد، نارنج، فوفل، عناب، گردو، اقاقیا، سرخدار، گلای، نارنج، سنجد و غیره در این هنر مرسوم است.

افزون بر این، بنا به ضرورت، گاهی از استخوان شتر، صدف، مس، برنج و در آثار فاخر از عاج، نقره و طلا برای تکمیل و تزئین آثار استفاده می شود. در این میان با ابتکار و خلاقیت استادان معرق، تکنیک ها و زمینه ها جدیدی به وجود آمده که از آن جمله می توان به معرق مشبک، معرق منبت، معرق خاتم اشاره نمود.

آنچه طی این هنر و توسط اساتید زبردست خلق می شود آنچنان ظریف و زیبا است که واژه ها و تصاویر قادر به تجسم آن نیستند و تنها با دیدار و لمس از نزدیک می توان به مهارت و ذوق هنرمند این رشته پی برد.

هنر مشبک کاری نیز از هنرهای کهن ایرانی است که سابقه هزار ساله دارد و هم بر روی فلز و هم چوب و دیگر مواد قابل اجرا است. نقوش اسلیمی و هندسی از جمله طرح هایی هستند که در هنر مشبک یا شبکه بری و برای تزئین آثار به کار گرفته می شود.

در این هنر نیز ابتدا طرح اصلی که اصولاً از نقوش اسلیمی و هندسی است بر روی زمینه مورد نظر چسبانده می شود. سپس بخش های خالی و سفید طرح با دریل دستی یا برقی سوراخ می گردد و بعد از آن این قسمت های خالی به وسیله اره مویی ظریف تک به تک برش خورده و از نقشمایه اصلی جدا می گردد.

ماده اولیه و عمده مورد نیاز معرق کاران و هنرمندان مشبک، چوب با بافت و رنگ های متنوع است که معمولاً از مناطق مختلف ایران تامین می گردد و نمونه هایی نیز از خارج کشور وارد می شود. شیوه کار معرق بدین صورت است که ابتدا طرح مورد نظر را که معمولاً اقتباسی از نقوش اسلیمی و ختایی، نقاشی ایرانی، گل و مرغ و دیگر طرح های اصیل و سنتی است بر روی کاغذ نازک ترسیم می کنند و سپس آن را روی یک قطعه تخته سه لایی می چسبانند. پس از مشخص نمودن رنگ بندی و انتخاب چوب، اقدام به دورگیری نقوش می نمایند. بعد هر قطعه سه لایی به وسیله میخ های سوزنی کوچک (میخ سایه) بر روی چوب مورد نظر که حدود چهار الی شش میلی متر ضخامت دارد نصب شده و اطراف آن با دقت به وسیله اره مویی با تیغ بسیار نازک، برش داده می شود. پس از بردن تمامی طرح، قطعات مختلف چوب هر یک در جای خود و بر روی به زمینه اصلی که اصولاً کلاف چوبی است، با چسب چوب چسبانده می شود.

در یک محصول معرق اصیل، رنگ ها تماماً باید طبیعی باشد و به هیچ وجه نباید از مواد رنگی (اعم از گیاهی یا شیمیایی) استفاده شود. در پایان و هنگامی که تمام پازل های طرح در کنار هم قرار گرفت، سطح کار به وسیله دستگاهی که به اصطلاح ماشین پوست نامیده می شود سابیده شده و هموار و صاف می گردد.

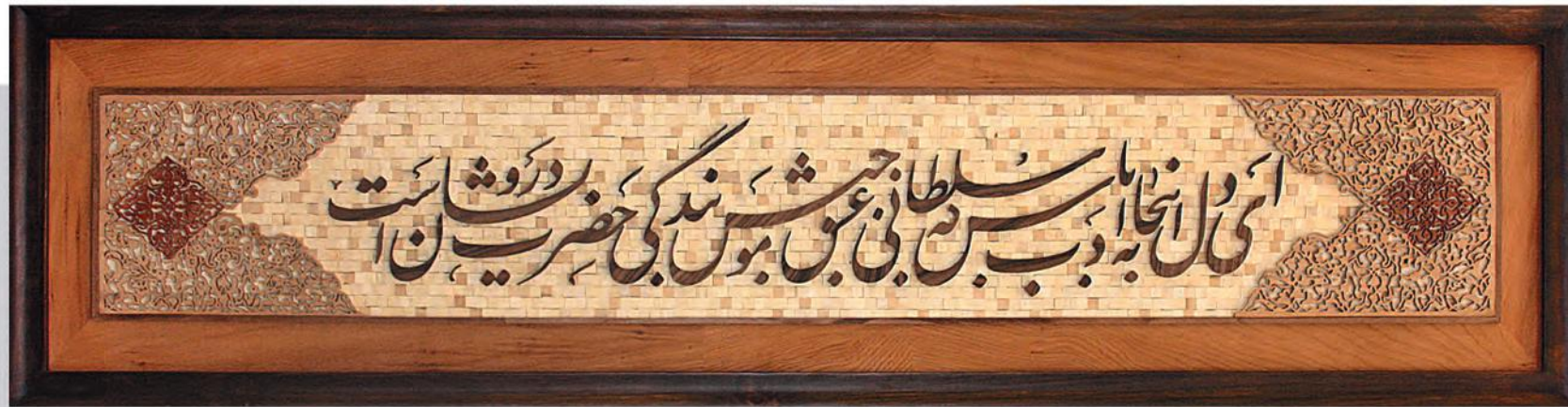
رنگ کاری و صیقلی نمودن، مرحله نهایی معرق کاری است که علاوه بر حفاظت در زیبایی اثر نیز تاثیر به سزایی دارد. طی این فرآیند رنگ های شیمیایی همچون سیلر، کیلر و پلی استر با دستگاہی به نام «پیستوله» بر روی سطح کار پاشیده شده و در انتها و پس از خشک شدن پلی استر، جهت شفافیت، «پولیش کاری» می شود. هنر معرق و مشبک علاوه بر ساخت تابلوهای دیوار کوب، برای تزئین میز، کمد، صندلی، رحل، بر خی لوازم آشپز خانه، سرویس های چوبی، ظروف شکلات خوری در تزئینات معماری و دکوراسیون داخلی مثل درب ها و پنجره های چوبی، پارتیشن، سقف ها و دیوارهای تزئینی و بسیاری دیگر از فضاها به کار گرفته می شود. هنر «معرق و مشبک چوب» در بسیاری از شهرهای ایران همچون اصفهان و تهران، رواج داشته و علاقمندان زیادی را به خود جذب نموده که با همت، ذوق و سلیقه خود به تداوم، رشد و تحول این هنر کمک می نمایند.

مجموعه هنری هیمااد

مجموعه هنری هیمااد با مدیریت شهریار شاهمندی (کارشناسی ارشد صنایع دستی و پژوهشگر هنرهای ایرانی) قریب به ۲۵ سال است که در حوزه طراحی و اجرای آثار چوبی و چوب نگاره فعالیت دارد. تولید آثار کلاسیک و سنتی، مدرن و نوگرا، آثار کاربردی متنوع، حجم، ماکت های چوبی و دکوراسیون داخلی با تکنیک هایی چون معرق، مشبک و موزائیک چوب بخشی از تجارب و فعالیت های مجموعه هیمااد در حوزه هنرهای چوبی می باشد. این مجموعه و مدیریت آن مفتخر به این است که زندگی و حیات هنری اش ریشه در ایران زمین داشته و از شهر کهن و فرهنگی اصفهان سرچشمه می گیرد. قطع به یقین گشت و گذار در این شهر آسمانی و تماشا و مطالعه بناهای تاریخی با معماری های زیبا و متنوع، کاشیکاری ها همراه با تزئینات و نقشمایه های اصیل ایرانی و کتیبه های خوشنویسی در اندیشه، رشد و تحول مجموعه هنری هیمااد تاثیر شگرفی داشته است.

نفاست آثار و کیفیت مواد و مصالح از دیگر نکات بارز در تولیدات هیمااد است؛ بطوریکه برای دست یابی به اثری فاخر و ماندگار علاوه بر طرح های خاص، در اجرای آثار نیز مرغوب ترین و خوشرنگ ترین چوب ها مانند گردو، عناب، نارنج، اقاویا و ده ها نمونه دیگر از نقاط مختلف ایران استفاده شده است. این موضوع علاوه بر اینکه در مشبک کاری خطوط و نقوش و معرق و موزائیک کاری زمینه لحاظ شده شامل قاب های چوبی آثار نیز می شود. این مجموعه بر پایه توان علمی و هنری و طی سال ها فعالیت، علاوه بر حفظ هویت، سنت و اشاعه فرهنگ و هنر ایرانی، تحولات هنر در جهان معاصر را نیز در آثار و تولیدات خود مدنظر قرار داده است. ساخت آثار کلاسیک نفیس که نماد ذوق و تفکر ایرانی می باشد بر اساس توجه به بازار داخلی و علاقمندان هنرهای سنتی شکل گرفته و در کنار آن و متناسب با سلیقه و نیازهای بازارهای جهانی و مشتاقان هنر مدرن، آثار متنوع و نوگرا خلق شده است.

مجموعه هنری هیمااد به کاربردی بودن هنر به ویژه هنرهای چوبی نیز توجه داشته و از ظرفیت های آن در تزئینات معماری و دکوراسیون داخلی بهره برداری نموده است. نمایش آثار در موزه ها و گالری های معتبر اصفهان و ایران، شرکت در جشنواره های مختلف داخلی و خارجی همراه با کسب رتبه های متعدد، نقد آثار در نشریات و مراکز علمی و هنری، مصاحبه های تلویزیونی و همچنین فروش آثار در ایران و خارج از کشور به جایگاه و اعتبار آثار تولید شده در مجموعه هنری هیمااد اشاره دارد.

علاوه بر آن، مطالعات مستمر پیرامون تاریخ هنر ایران و جهان، هنرهای مدرن و سنتی، آشنایی با گرافیک و نقاشی و همچنین توجه به طراحی صنعتی، طراحی داخلی و معماری در شکل گیری و اجرای آثار موثر بوده است. از دیگر شاخصه های مجموعه هنری هیمااد همفکری و تعامل با هنرمندان، کارشناسان و نشست های متعدد با اساتید دانشگاهی و پژوهشگران هنرهای ایرانی به همراه نقد آثار بوده که به شناسایی نقاط ضعف و قوت این مجموعه کمک شایانی نموده است.

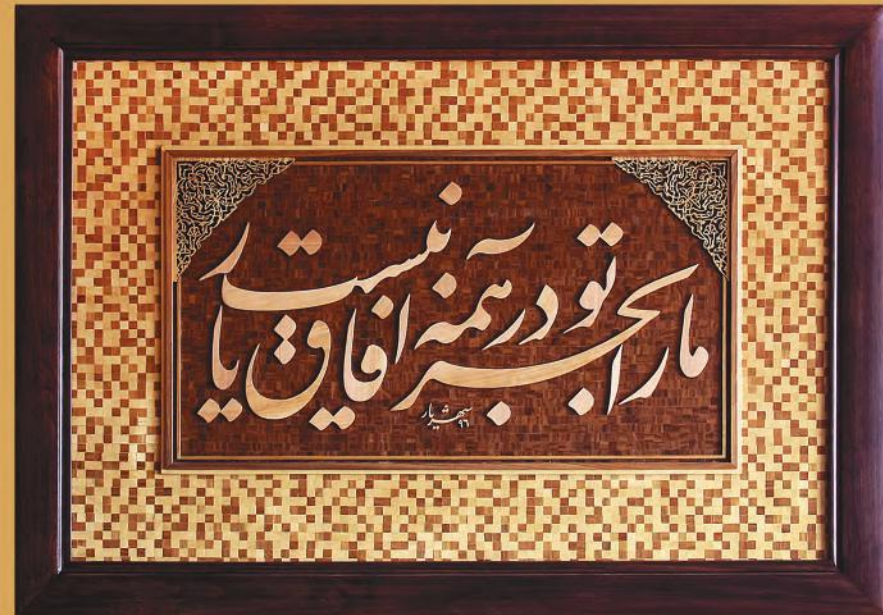
آثار کلاسیک و سنتی

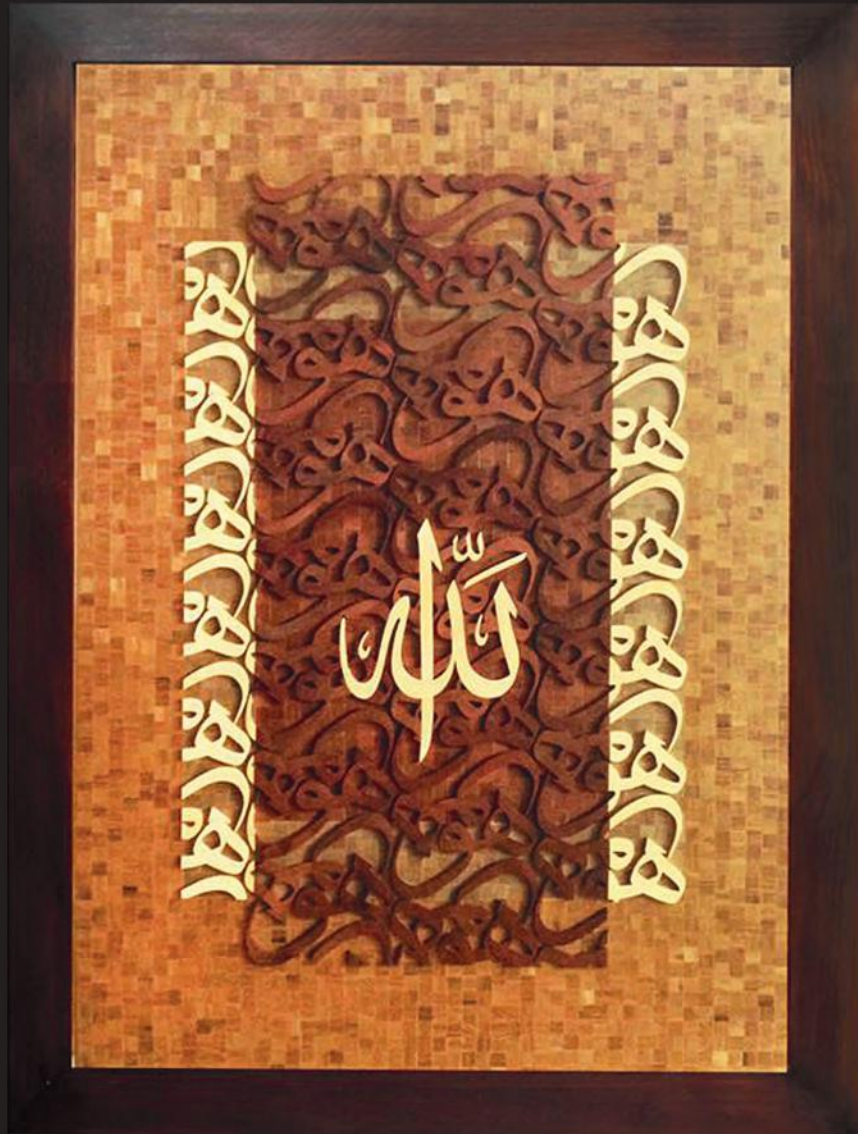
«سنت» و در بستر آن «هنرهای سنتی» دارای تاریخی بسیار کهن می باشد که به خاطر خاستگاه الهی و معنوی و قالب عرفانی با فطرت و سرشت آدمی عجین شده است. از این روی هنر آمیخته با سنت، سرشار از وجوه زیبایی، عشق و هویت است که نه دچار کهنگی می گردد و نه دستخوش فراموشی می شود. شعر و ادب فارسی، خوشنویسی، نقاشی ایرانی و هنرهایی چون قلمزنی، کاشیکاری، معرق و غیره برای علاقمندان فرهنگ و هنر ایرانی همواره زیبا، ستودنی و مایه تفاخر بوده است.

خوشنویسی به واسطه کتابت قرآن و کتب ادبی و تاریخی از هزاران سال قبل همواره در صدر هنرهای ایرانی قرار داشته است و هنرمندان در شکل‌گیری و ارتقاء اقلام خوشنویسی نقش به‌سزایی ایفا نموده‌اند. خط نستعلیق به عنوان عروس خطوط اسلامی از جمله خطوطی است که با هویت، فرهنگ و زیباشناسی ایرانی عجین شده و با ادبیات و شعر ایرانی پیوند عمیقی برقرار نموده است. بر این اساس مجموعه هنری هیماد در بخش آثار سنتی تلاش نموده تا با کمک خطوط نستعلیق، شکسته نستعلیق و ثلث و همچنین تلفیق آن با نقوش اسلیمی، ختائی و گره‌های هندسی، تابلوهای معرق و مشبک متناسب با سلیقه دوستداران فرهنگ اصیل ایرانی و شعر و ادب فارسی ارائه نماید.

برای نیل به این هدف آثار خوشنویسان مشهوری چون میرعماد الحسنی، علیرضا عباسی از دوره صفوی، میرزا غلامرضا اصفهانی از دوره قاجار و هنرمندان معاصر چون زنده یاد حبیب‌الله فضائلی، استاد غلامحسین امیرخانی و دیگر اساتید برجسته مورد استفاده قرار گرفته است. در تابلوهای معرق ثلث نیز علاوه بر هنرمندان ایرانی آثار برترین خوشنویسان ترکیه و جهان عرب مثل عثمان اوزچای و هاشم بغدادی به عاریت گرفته شده است.

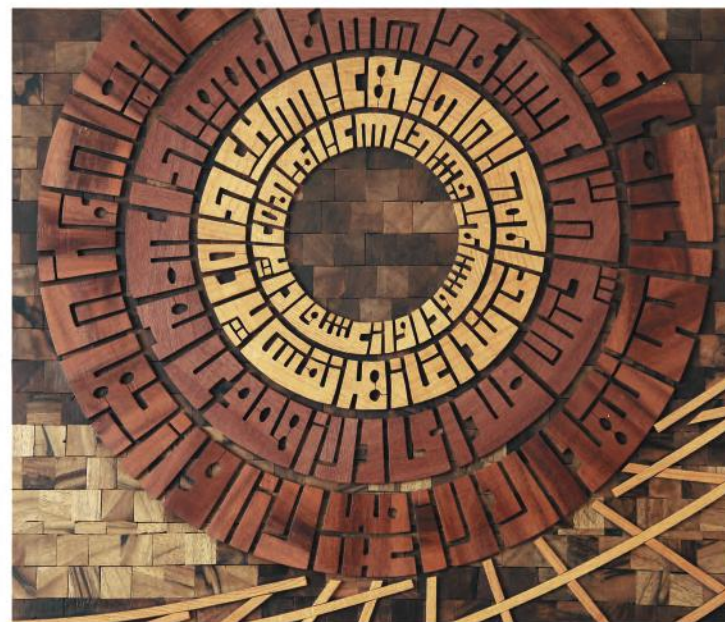

آثار مدرن و تجسمی

تعاملات تجاری و فرهنگی در بستر تکنولوژی، فضای اینترنت و شبکه های مجازی، انسان معاصر را وارد دوره جهانی سازی کرده است. هنر نیز به نوبه خود در این عرصه مشارکت و تأثیرات خود را دارد. در عصر حاضر از یک سو با تنوع معانی جدید و از طرفی تلاش برای بازتولید مفاهیم گذشته مواجهیم که از پیامدهای آن آمیختگی انواع هنرها از جمله هنرهای سنتی و تجسمی با یکدیگر است. همچنین تکنیک ها و روش های جدید با سرعت تمام پیش می روند و هنر معاصر حد و مرزی را نمی شناسد.

این دسته از آثار، معرق و مشبک تنها نوعی ابزار و تکنیک در دستان هنرمند برای اجرای ایده های ذهنی و خلاقانه می باشد. طراحی و فضا سازی بر اساس مبانی هنرهای تجسمی، استفاده از طراحی گرافیک همچون تایپوگرافی، بهره گیری از رنگ و بافت چوب و به کارگیری تکنیک موزائیک، تلاشی در جهت القاء معانی و مفاهیم انسانی و بازنمایی فرهنگ و تمدن ایرانی با خوانش و رویکردی نوین است.

لذا هنر و هنرمند برای تعامل با دنیای جدید نیازمند تجدید نظر در افکار، ایده ها و آثار تولیدی خویش است. هنری که متناسب با ذائقه و نیاز انسان معاصر بوده و حس زیباشناسی او را سیراب نماید. بر این اساس مجموعه هیماذ از سالیان گذشته در تلاش بوده در کنار تولید آثار کلاسیک و سنتی، انواعی از چوب نگاره ها را خلق نماید که در فضای هنرهای مدرن و مفهومی تعریف شوند.

آثار کاربردی

تزئین ابزار و وسایل در فرهنگ و تمدن های کهنی مثل ایران، از ملزومات اشیاء بوده و باعث ارتقاء کیفیت مادی و معنوی آنها می شده است. با گذر از دوره سنت و ورود به عرصه مدرن و تولیدات ماشینی، محصولات ساده و یک شکل جایگزین هنرهای دستی در جوه کاربردی آن شده است. جهل و نبود آگاهی به سنت ها و معانی نهفته در آن ها که در پی آن فراموشی و گریز از نقوش و تزئینات سنتی را در پی خود دارد از یک سو و زندگی مدرن از سوی دیگر، هنرهای کاربردی همراه با نقمشایه های اصیل را به حاشیه رانده است.

لذا همنشینی و همکاری هنرمندان و صنعتگران برای تولید محصولی کاربردی و در عین حال با ارزش‌های هنری یقیناً در جهت تدوام هنرهای سنتی و حفظ میراث گذشتگان کمک شایانی خواهد بود.

مجتمع هنری هیماد در این حوزه نیز خود را متعهد دانسته و متناسب با نیاز بازار و ذائقه خریداران، از هنر معرق، مشبک و موزائیک چوب در ساخت و اجرای آثار چوبی چون در و پنجره مشبک، انواع پارتیشن، میز، چراغ خواب، قاب آئینه، صفحه شطرنج، انواع جعبه، پوشش‌های دیوار و سقف و دیگر تزئینات داخلی و معماری بهره‌برداری نموده است. این دسته از تولیدات گرچه در برخی موارد فرم و شکلی امروزی دارند اما نقوش و تزئینات خود را از انواع هنرهای سنتی مانند فرش، نگارگری، کاشیکاری، گچبری و گره‌چینی متأثر بوده‌اند.

آثار حجمی

آثار حجمی در حقیقت همان رویکردهای مفهومی و مدرن هستند که به شکل سه بعدی طراحی و با چوب های مختلف اجرا شده اند. قابلیت ها و ویژگی هایی مثل استحکام، رنگ و بافت این اجازه را به هنرمند می دهد که با کمک اشکال و فرم های گوناگون چوب، ایده های ذهنی خود را تجسم بخشد.

- www.himad.ir
- info@himad.ir
- [himad-art](https://www.linkedin.com/company/himad-art)
- [@Himad_Art](https://twitter.com/Himad_Art)
- [Himad.Art](https://www.facebook.com/Himad.Art)
- [HimadArt](https://www.pinterest.com/HimadArt)
- [@Himad_Art](https://www.instagram.com/Himad_Art)
- [@Himad Art](https://www.telegram.com/@Himad_Art)
- +98-9133058772